

Khơi thông nguồn lực thể chế, tạo bút phá phát triển kinh tế - xã hội

16:56 20/04/2026

Chiều 20/4, tiếp tục chương trình Kỳ họp thứ Nhất, Quốc hội khoá XVI, dưới sự chủ trì của Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Hồng, các đại biểu Quốc hội thảo luận ở hội trường về đánh giá bổ sung kết quả thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và ngân sách nhà nước năm 2025; tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và ngân sách nhà nước những tháng đầu năm 2026...

Quang cảnh Phiên họp

Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Hồng điều hành Phiên họp

Cần một vùng an toàn pháp lý thay vì tư duy hỗ trợ tạm thời cho khu vực kinh tế tư nhân

Tại phiên thảo luận, đại biểu Phạm Trọng Nhân (Đoàn TP. Hồ Chí Minh) đã có phân tích sâu sắc về vị thế và những rào cản của khu vực kinh tế tư nhân. Dù GDP năm 2025 dự kiến đạt mức ấn tượng 8 - 9%, với sự đóng góp bền bỉ của kinh tế tư nhân chiếm khoảng 51% mỗi năm, nhưng đại biểu cho rằng phía sau những con số phần khởi đó là những thực tế đầy trăn trở.

Đại biểu Phạm Trọng Nhân chỉ ra một con số đáng suy ngẫm, dù đóng góp hơn một nửa GDP, tạo việc làm cho 82% lực lượng lao động và xã hội hóa 60% tổng đầu tư toàn xã hội, nhưng khu vực kinh tế tư nhân chỉ chiếm vốn vện 10% kim ngạch xuất khẩu. Phần lớn giá trị xuất khẩu vẫn nằm trong tay khu vực FDI. "Chênh lệch đó phản ánh thực tế là kinh tế tư nhân hiện chủ yếu hoạt động ở thị trường nội địa, gia công hoặc các phân khúc giá trị thấp. Trong khi những lĩnh vực chiến lược, công nghệ cao và hạ tầng lại thiếu vắng vai trò dẫn dắt của khu vực này", đại biểu Phạm Trọng Nhân thẳng thắn nhìn nhận.

Đại biểu Phạm Trọng Nhân, Đoàn TP. Hồ Chí Minh phát biểu

Đại biểu đặt câu hỏi, phải chăng khu vực được xác định là động lực quan trọng nhất của nền kinh tế vẫn đang vận hành trong một khuôn khổ thể chế chưa tương xứng? Suốt 5 năm qua, khó khăn lớn nhất của doanh nghiệp tư nhân vẫn là tiếp cận tín dụng, với chỉ khoảng 30% doanh nghiệp tiếp cận được nguồn vốn chính thức, dù Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa đã có hiệu lực gần 10 năm.

Phân tích về Nghị quyết 198 của Chính phủ, đại biểu cho rằng dù đây là nỗ lực quan trọng nhưng các ưu đãi vẫn chủ yếu gắn với điều kiện về tín dụng xanh, tiêu chuẩn ESG, mang tính "hỗ trợ có điều kiện" chứ chưa phải là sự bảo hộ trực diện. Theo đại biểu, tư duy hiện nay vẫn thiên về hỗ trợ - tức là khi khó khăn mới hỗ trợ, trong khi điều doanh nghiệp cần nhất là một khung pháp lý vững chắc, ổn định và có tính dự báo để yên tâm đầu tư dài hạn vào các lĩnh vực then chốt. Từ đó, đại biểu Phạm Trọng Nhân kiến nghị Quốc hội đưa vào chương trình lập pháp Luật bảo đảm quyền phát triển kinh tế tư nhân. Theo đó, đạo luật này được kỳ vọng sẽ tập trung vào ba trụ cột: Luật hóa nguyên tắc bình đẳng thực chất trong tiếp cận đất đai, tín dụng và cơ hội đầu tư; xác lập vùng an toàn pháp lý, bảo vệ người làm đúng quy định tại thời điểm quyết định, hạn chế rủi ro từ việc thay đổi chính sách; thiết lập cơ chế giám sát thường niên của Chính phủ trước Quốc hội về việc thực thi các quyền của khu vực kinh tế tư nhân.

Bài toán nguồn lực và "hạ nhiệt" thị trường bất động sản

Tiếp nối mạch thảo luận về việc hiện thực hóa các mục tiêu tăng trưởng, đại biểu Nguyễn Ngọc Sơn (Đoàn ĐBQH thành phố Hải Phòng) bày tỏ sự đồng tình

với quyết tâm của Chính phủ nhưng cũng đặt ra những yêu cầu cụ thể về việc điều hành kinh tế vĩ mô. Đại biểu đề nghị Chính phủ cần làm rõ thứ tự ưu tiên trong trường hợp có xung đột giữa mục tiêu tăng trưởng cao với yêu cầu giữ ổn định vĩ mô, kiểm soát lạm phát và an toàn nợ công. Đặc biệt, cần chỉ rõ nguồn vốn nào có thể huy động ngay trong năm 2026 và nguồn nào còn phụ thuộc vào khả năng hấp thụ của nền kinh tế.

Đại biểu nhấn mạnh, "điểm nghẽn không chỉ nằm ở thiếu vốn mà còn nằm ở giải ngân chậm, chuẩn bị đầu tư yếu và thủ tục kéo dài". Do đó, Chính phủ cần có cơ chế khắc phục tình trạng phân bổ dàn trải để biến nguồn lực thành kết quả thực tế có thể đo đếm được.

Đại biểu Nguyễn Ngọc Sơn, ĐBQH thành phố Hải Phòng phát biểu

Về lĩnh vực bất động sản, đại biểu Nguyễn Ngọc Sơn đánh giá cao việc Chính phủ đã nhận diện đúng thực trạng nhưng yêu cầu cần có giải pháp mạnh tay hơn đối với mặt bằng giá đang leo thang bất hợp lý. Đại biểu đề nghị làm rõ cách thức xử lý hài hòa khi nhiều địa phương vẫn có xu hướng trông chờ vào nguồn thu từ đấu giá đất.

Đối với các dự án vướng mắc sau thanh tra, kiểm tra hoặc các dự án bỏ hoang nhiều năm, đại biểu Nguyễn Ngọc Sơn kiến nghị cần công khai thông tin và phân loại cụ thể từng dự án, với dự án đủ điều kiện thì cho phép tiếp tục triển khai với thời hạn rõ ràng, còn dự án không còn năng lực hoặc cố tình chây ì thì kiên quyết thu hồi để đấu giá, đấu thầu lại hoặc chuyển đổi mục đích sử dụng.

Các đại biểu tham dự Phiên họp

Một nội dung quan trọng khác được đại biểu Nguyễn Ngọc Sơn đặc biệt nhấn mạnh là an ninh năng lượng. Đại biểu cảnh báo rằng nếu không đảm bảo đủ điện và hạ tầng truyền tải, toàn bộ mục tiêu phát triển sẽ đối mặt với rủi ro rất lớn. Đại biểu đề nghị Chính phủ báo cáo rõ tiến độ tháo gỡ khó khăn cho các dự án LNG và điện gió ngoài khơi. Cụ thể, với dự án LNG cần xử lý điểm nghẽn về kho cảng, cơ chế giá điện và hợp đồng mua bán điện dài hạn; với điện gió ngoài khơi cần tháo gỡ vướng mắc về khảo sát biển, quy hoạch không gian biển và cơ chế chia sẻ rủi ro.

Đại biểu thẳng thắn cho rằng từ quy hoạch đến thực tế đưa điện lên lưới là một khoảng cách rất lớn. Vì vậy, Chính phủ cần có phương án dự phòng cụ thể về nguồn điện nền trong trường hợp các dự án năng lượng tái tạo tiếp tục chậm tiến độ.

Đổi mới mô hình tăng trưởng, chuyển từ chiều rộng sang chiều sâu

Đại biểu Nguyễn Đại Thắng (Đoàn ĐBQH tỉnh Hưng Yên) nêu ý kiến về việc chuyển dịch mô hình tăng trưởng, lấy khoa học công nghệ làm động lực trung tâm. Đại biểu kiến nghị Chính phủ cần đầu tư cho nghiên cứu và phát triển ít nhất 1,5% GDP. Bên cạnh đó, cần có các chính sách đột phá để thu hút chuyên gia giỏi, cả người nước ngoài và người Việt Nam ở nước ngoài, về làm việc.

Đại biểu Nguyễn Đại Thắng, ĐBQH tỉnh Hưng Yên phát biểu

Về thu hút FDI, đại biểu nhấn mạnh việc phải chuyển dịch từ số lượng sang chất lượng, ưu tiên các dự án cam kết chuyển giao công nghệ cho Việt Nam và liên kết chặt chẽ với doanh nghiệp nội địa, đặc biệt trong ngành công nghiệp ô tô và linh kiện điện tử.

Liên quan đến mục tiêu phát thải ròng bằng không (Net Zero) vào năm 2050, đại biểu Nguyễn Đại Thắng bày tỏ lo ngại khi tỷ trọng năng lượng tái tạo hiện mới đạt khoảng 16%. Để đạt mục tiêu 30% vào năm 2030, đại biểu đề nghị phải có cơ chế thống nhất về giá mua điện tái tạo và khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào kinh tế tuần hoàn. "Nếu tháo được nút thắt về cơ chế này, đây sẽ là khu vực thu hút nguồn lực rất lớn từ đầu tư tư nhân, đáp ứng kịp thời nguồn năng lượng cho mục tiêu tăng trưởng hai con số", đại biểu Nguyễn Đại Thắng khẳng định.

Theo quochoi.vn